

27977

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Proprietatea și organul oficial al Asoc. instit. financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Inscris sub Nr. 22/1938 la Tribunalul Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1-3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: _____

□

Redactor responsabil: **Dr. Mihai Velciu.**

Sumarul:

Comerțul românesc. — Desvoltarea economiilor private. — Recenzii. — Impunerea beneficiilor excepționale ale întreprinderilor comerciale și industriale. — Economie de războiu. — *Cronica*: Decorați. Întreprinderi industriale mari. Pentru uzul celor 300 cinematografe din România. Producția probabilă de fructe. În primul trimestru 1940. Datoria publică a României. Întreprinderile din țară. Emisiunile de capituluri. Imperiul britanic. Producția de minereuri metalifere. Adunări generale.

Comerțul românesc.

Din când în când atât opinia publică românească, cât și guvernul este alarmat de disproporția ce domnește în comerțul țării, între elementul românesc și cel străin. Se aduc atunci legi noi și se formează comisii pentru studierea și remediarea acestui rău național. Inflăcă-rarea aceasta durează câteva zile sau chiar săptămâni, pentru ca în curând atât oamenii cât și publicitatea să uite de ea și să se îndrepteze spre noi țeluri. Așa a fost și cu naționalizarea comerțului și a industriei. Legile aduse au rămas in-fuctuoase. Nici cu o calfă românească nu s'a înmulțit personalul vreunei firme străine în urma acelor. Cauza este, că nu legile ci necesitatea aduce cu sine punerea în aplicare a reformelor. Și dacă auzim în prăvăliile străine vorbă românească, și dacă între personal mai întâlnim și câte un Român, aceasta nu în urma legilor, ci în urma necesității ce

o are patronul străin ca să se poată în-țelege cu cumpărătorul său român. Așa a fost aceasta și înainte de administrația românească. Ori cât de mare ar fi fost puterea politică a Ungurilor dincoace și a Grecilor dincolo de Carpați, negu-stopul era silit să vorbească românește cu clientela sa.

Natural că scopul mișcării naționa-liste în comerț nu a fost atât introdu-cerea limbei românești, cât formarea unei sucreșcențe de viitori negustori ro-mâni. Evoluția aceasta nu are ritmul dorit, deoarece măsurile luate de le-guitor s'au dovedit prea puțin eficiente față de rezistența patronilor străini. Problema a ajuns aci la un punct foarte dificil de rezolvat, deoarece ar cere mă-suri practice cari tae adânc în dreptu-rile particularilor.

Din acest motiv rezolvirea ei nu tre-bue urmărită numai cu ajutorul sta-tului ci mai mult ca orice, prin inițiativa particulară.

Ce ne privește pe noi Ardelenii, noi am dat dovadă de inițiativă particulară destul de desvoltată în vremea asupririi ungurești, când cu toate dificultățile ce ni s'a creat de către stat și opinia pu-blică ungurească, am reușit totuși să na-ționalizăm comerțul bancar din Transil-vania într'un interval relativ scurt de 2-3 decenii. Mă gândesc cu multă nă-dejde la vremurile acelea, când toată su-

flarea românească din Transilvania se unea într'un singur gând pentru un singur scop. Erau și atunci divergențe politice și religioase, cari însă erau suprimate în fața unei acțiuni unice pentru atingerea unui scop unic. Națiunea era solidară și conștie de puterea sa. Inițiativa particulară, încadrată în scopurile generale bine fixate ale mișcării, era vie și dispusă chiar pentru jertfe mari spre binele obște.

Chiar și statul unguresc — fără voia sa — contribuia la înălțarea spiritului național. Cu cât restricțiunile de afirmare ale intelectualității românești erau mai mari, cu atât energiile națiunii fâșneau în altă parte. Dacă ni s'a tăiat drumul spre deregătorile de stat, tineretul român se îndrepta cu atât mai energie spre profesiunile libere și meserii. Era tocmai curentul invers aceluia care domină azi, când toată lumea este ahiată numai după posturi la stat și la comună, iar comerțul și meseriile sunt disprețuite ca ceva ce nu cadrează cu aureola unei națiuni dominante în stat. Și cu toate acestea nu funcționarii și filozofii fac dintr'un popor mic, un popor mare.

Funcționărima a fost totdeauna o tagmă prea mlădioasă și cu spinarea prea încovoiată pentru ca să poată forma o bază solidă pentru ridicarea unui neam. Nici școlile înalte nu contribuiesc la crearea unui spirit combativ, care e necesar pentru eluptionarea unui loc la soare. Nu școală multă ne trebuie, ci practica vieții. Pentru ca să te faci un „self made man“, adică un om care să ridice din propria sa putere, sunt suficiente clasele inferioare ale unui liceu, școli comerciale sau reale. Este interesant a vedea, cum somitățile mari în industrie și comerț, nu sunt acele cari au la bază „academii de înalte studii“ ci acele cari au început cu vinderea de ziare, cu vreun lucru manual sau colportaj de mărunțuri etc.

Motivul pentru care acești oameni au putut să se ridice peste nivelul obișnuit al existenței, este, că câtă vreme alții și-au pierdut timpul cu studii teoretice, pe atunci ei au citit în cartea vieții, așa că la etatea de 14—15 ani, ei aveau o practică de viață și o cunoaștere de caractere pe care cei cu studii înalte

abia dela 25 ani în sus încep să le aibe. Tocmai fiindcă comerțul și meseriile nu necesită mulți ani de studiu teoretic, ele ar trebui îmbrățișate de poporul nostru de plugari, care și altfel trăește în condiții destul de grele. Știm doară cu toții câte jertfe materiale necesită instrucția unui fiu de țăran la oraș până ce trece prin toate școlile inferioare și superioare, și ia o diplomă sau licență. Bani aceia investiți în gospodăria sa, sau într'o afacere comercială sau de meseria a acelui fiu, ar pune mai curând bazele unei existențe solide decât o diplomă care e abia începutul unei existențe. În loc ca tineretul țăranesc devenit intelectual, să șomeze în satul său, nu ar fi mai cu minte ca țăranul să renunțe din capul locului la planuri prea avântate, să-și pună o țăntă mai concretă și cu scadență cu mult mai apropiată, trimițând copiii la școli de meserii și afaceri comerciale?

Pentru ca să devii un comerciant bun, nu e nevoie de studii înalte. Vedem din contră, că tineretul astfel educat, nu se mai coboară la taraba din prăvălie și la rolul umil de calfă, ci se plasează în clasa de funcționari. Ne lipsim astfel de multe energii naționale, fiindcă numai lupta cu viața oțelește caracterele. Un învățacel de 14—15 ani începe să cunoască oamenii, apucăturile negustorești, marfa cu care lucrează și tainele pieții de comerț, lucruri cari unui academist profesorul — și el un teoretician și filozof — nu i le poate explica, deoarece nici el nu are de unde să le știe. Dascălii și profesorii, în calitate de educatori ai națiunii, ar trebui obligați să lumineze în privința alegerii unei profesii atât pe părinți cât și pe copii, că comerțul departe de a deșosi, din contră, este o pârghie puternică pentru câștigarea de spațiu vital. Spațiul acesta vital este azi ocupat aproape în întregime de străini, și numai solidari fiind în ajutoarea clasei noastre de comercianți și meseriași, dând banul nostru numai firmelor românești, vom putea avea același rezultat pe care l-am avut cu naționalizarea comerțului bancar.

Desvoltarea economiilor private.

O nouă inițiativă de folos național a fost luată recent de către d-l Mitiță Constantinescu, Ministrul de Finanțe și Guvernator al Băncii Naționale, în vederea examinării posibilităților de dezvoltare a economiei private și fixarea elementelor care trebuie să ducă la încurajarea și sprijinirea economiilor și a depunerilor.

Prosperitatea economică a fiecărei țări depinde de bunăstarea economiilor private. De aceea s'a căutat întotdeauna să se încurajeze formarea acestor economii, canalizându-le spre instituturile bancare, pentru a fi păstrate cu mai multă siguranță și a fi utilizate cu mai mare rentabilitate, atât pentru deponenți, cât și pentru întreaga economie națională a țării.

Desvoltarea economiilor particulare și depunerea lor spre fructificare la bănci, are la bază factori de natură economică și de ordin psihologic.

Intr'o țară sau regiune cu resurse naturale bogate, brațe de muncă și capitaluri, viața economică găsește întotdeauna condițiunile cele mai optime de dezvoltare și prosperitate.

O conducere înțeleaptă și care să urmărească folosul obștesc, poate dirija viața economică spre o bunăstare cât mai completă.

Necesitatea consolidării economiilor private a fost înțeleasă în mai toate statele, cu toate tendințele moderne spre etatizare, socializare, comunizare, etc. Ba chiar și în țări unde revoluțiile sociale au desființat la început complet proprietățile private de orice fel, s'a revenit cu timpul în diferite domenii de activitate. Căci după cum familia este celula vieții colective, tot astfel și economia privată formează celula economiei naționale dintr'un stat.

În țara noastră s'au luat unele măsuri radicale după războiul mondial, pentru încurajarea înjghebării micilor proprietăți particulare, dar numai în direcția averii imobiliare.

Capitalul mobilier, cu toată importanța lui de nețăgăduit în viața economică, a fost lăsat mai mult în voia soartei, de către pătura noastră conducătoare.

Însă dezvoltarea acestui gen de capital a făcut progrese simțitoare și posesorii lui l-au încredințat spre păstrare și fructificare — în cea mai mare măsură — băncilor.

Dar criza începută la noi acum zece ani, precum și o serie de legi și măsuri luate în acele timpuri, au dus la risipirea unor capitaluri uriașe, adunate cu muncă grea și cinstită.

În alte țări, ca de exemplu în Anglia, s'a preferat să se recurgă la devalorizarea monetei naționale, decât să se distrugă capitalurile mobiliare, sau să se compromită sistemul bancar.

Iar Germania n'a ezitat să facă cele mai grele sacrificii, pentru a-și salva prestigiul aparatului ei bancar.

La noi au fost asanate băncile afectate de criză dar viabile, și sunt supuse unui control riguros, care constituie o garanție pentru depunerile încredințate de publicul deponent.

Rezultatele atinse până acum sunt destul de insuficiente, căci unde în Germania depunerile ating o sumă de cinci ori mai mare decât emisiunea monetară; la noi nu reprezintă nici o pătrime din emisiunea de bancnote.

Și chiar în timpurile acestea de tensiune și nesiguranță internațională, de necesitate imperioasă de-a se înzestra armata și a se întări fruntăriile naționale; țara are lipsă de o contribuție cât mai pronunțată a capitalului privat.

Sforțările pentru remedierea situației actuale, se lovesc însă de cauze de ordin psihologic.

Încrederea — care este strict necesară pentru acumularea la bănci a economiilor particulare — nu a fost deplin restabilită.

Multe capitaluri private sunt încă teaurizate în mod neproductiv, fiind astfel sustrate economiei naționale.

Pe terenul comercial și industrial nu există concurența firească între credite și depuneri.

Creditele pentru comercianți și industriași sunt reduse, încât aceștia se văd siliți să-și asigure un fond propriu de rulment, pentru afacerile lor.

Întreprinderile comerciale și industriale sunt constrânse să-și efectueze singure, în mod mai greu și mai puțin economic, operațiuni financiare care aparțin instituturilor bancare.

Pe lângă aceste non-sensuri în viața noastră economică, situația este încă mult îngreunată de actuala neliniște internațională.

Băncile și-au respectat însă la timp toate angajamentele și în această privință nu este niciun motiv de îngrijorare. Totuși depunerile nu revin în modul dorit la instituturile de păstrare și credit.

Probabil că defectul rezidă în altă parte și deci necesită alte măsuri de îndreptare.

Este cunoscut, că deponenții dela băncile noastre urmăresc de obicei următoarele două lucruri:

1. O remunerație modestă a capitalului depus spre fructificare.

2. Siguranța de-a putea dispune în orice împrejurare de capitalul respectiv.

Ori la noi nu s'a ținut seamă de aceste stimulente ale formării economiilor private, ci s'a redus prin lege dobânda la un procent care nu mai asigură o remunerație mulțumitoare și atrăgătoare. În plus de aceasta, dobânda respectivă este grevată cu o mulțime de taxe și impozite.

Băncile fac tot ce le stă în putință pentru a redrepta interesul deponenților. Procentul la libelele de economie a fost ridicat la 3 la sută pentru depu-

nerile la vedere, la $3\frac{1}{2}\%$ și chiar 4% pentru depunerile pe termen de șase luni sau un an.

Dacă amintim, că maximum de dobândă ce poate percepe o bancă la împrumuturi, este actualmente de $7\frac{1}{2}\%$, vedem că diferența între cele două procente — dela împrumuturi și depuneri — nu este adeseori suficientă pentru a acoperi cheltuielile de regie, fără a ne mai gândi la asigurarea unui modest beneficiu.

Dacă se menține procentul legal de dobândă la un nivel scăzut, apoi ar fi necesar să se aducă unele ușurări de ordin fiscal.

Se recomandă o degrevare de impozite și taxe la depunerile spre fructificare, la soldurile conturilor curente, la cecurile emise de titularii conturilor creditoare dela bănci, etc., precum și o reducere sau desființare a impozitului succesoral pentru disponibilitățile dela bănci.

Pentru a se influența în bine factorul psihologic și a se risipi între depunători orice temeri de blocaje, în țările beligerante s'a făcut o imensă propagandă, asigurându-se marele public, că nu va fi întrerupt sub nici o formă sau motiv, circuitul activității bancare, prin moratorii sau blocări.

La noi nu s'a făcut nimic în direcția aceasta, poate și de teama de-a nu se risca interpretări alarmante, cari ar sdruncina liniștea și încrederea în economiile plasate la bănci.

Cert este însă, că și în țara noastră nu se mai poate întârzia cu luarea unor măsuri eficiente și urgente, pentru sprijinirea formării economiilor private și avem toată certitudinea, că priceputul nostru Ministru de Finanțe va găsi pe cele mai bune și adecuate sfărilor dela noi.

L. B.

Recenzii.

Dr. NICOLAE N. PETRA.

Probleme economice Românești.

— *Planul Economic.* —

În coloanele acestei reviste, valorosul nostru colaborator, d-l Dr. Nicolae N. Petra, a publicat o serie de articole privitoare la „Planul economic românesc“.

Aceste articole sunt acum înmănușiate într-o carte, formând astfel un complex de „încercări de lămurire a unor probleme economice românești“.

Problemele discutate de autor gravitează în jurul planului de cinci ani, pe care Consiliul Superior Economic caută să-l de-a țării noastre.

Observațiunile interesante făcute și publicate în articolele dispartate, fiind concentrate acum într-o lucrare, oferă cititorilor o privire de ansamblu asupra uneia dintre cele mai importante probleme economice, de actualitate la noi.

Și discutarea continuă, disecarea amănunțită și persistentă a planului economic românesc, este cu atât mai necesară și folositoare, cu cât „știința economică românească a atins numai faza de început a unor cercetări serioase, care să formeze baza de discuții pentru mai târziu“.

MIHAIL PIZANTY.

La commercialisation des produits pétroliers en 1939.

Șirul studiilor referitoare la produsele noastre petrolifere, este îmbogățit cu o nouă lucrare, datorită cunoscătorului în această materie, d-l Mihail Pizanty, directorul publicației bilunare „Monitorul Petrolului Român“.

Producția românească de petrol din anul 1939 este privită prin latura comercială, a valorificării produselor.

Lucrarea cuprinde trei părți distincte :

1. Consumația internă de produse petrolifere.
2. Exportul acestora, după țările de destinație, vămile prin care s'a făcut, cu numirea societăților petrolifere exportatoare.
3. Mijloacele de stocaj în șantiere, rafinării și stațiunile de export.

Autorul dispune de ample date statistice, a căror rigiditate arată însă cu obiectivitate, rolul covârșitor ce-l joacă petrolul în economia noastră națională.

Pentru a ilustra importanța acestei bogății naturale, remarcăm câteva date comparative din comerțul nostru exterior de pe ultimii cinci ani :

Totalul exportului : Produse petrolifere :

	(în mil. Lei).	(în mil. Lei).	%
1935	16.756	8.454	50,5
1936	21.703	8.960	41,3
1937	31.568	12.791	40,5
1938	21.533	9.311	43,2
1939	26.809	11.225	41,9

Dacă mai adăugăm, că cerealele exportate în anul trecut reprezintă numai $26,9\%$ (Lei 7.209 mil.) din totalul exportului și lemnele cu derivatele lor abia $9,4\%$ (Lei 2.530 mil.) reese clar, că problema petrolului necesită multă atenție din partea cercurilor noastre economice.

MIHAIL PIZANTY.

L'activité dans les chantiers pétroliers, la valeur de la production de pétrole brut et les redevances dues à l'état en 1938

Acesta este titlul unui alt studiu publicat în anul trecut tot de către d-l Mihail Pizanty.

Este mai mult o lucrare de specialitate, care cercetează :

1. Activitatea societăților anonime în șantierelor petrolifere.

2. Repartiția producției de țiței și a forajului pe schele.

3. Redevențele cuvenite Statului.

Pe lângă o mulțime de date amănunțite, autorul însoțește lucrarea cu diferite diagrame, scheme, tablouri sinoptice, hărți, etc., astfel ca problemele tratate să fie pricepute cât mai repede și ușor.

Este studiată amănunțit activitatea și puterea de producție a fiecărei societăți petrolifere în parte. Și cu toate că media producției zilnice de petrol în țara noastră a scăzut dela 2.378 vagoane cât era în anul 1936, la 1.960 vagoane în 1937, la 1.800 vagoane în 1938 și 1.700 vagoane în 1939, totuși societățile petrolifere au încă la noi un vast câmp de activitate rentabilă, stimulată acum și de conjunctura favorabilă externă, pentru valorificarea produselor.

L. B.

Impunerea beneficiilor excepționale ale întreprinderilor comerciale și industriale.

La 1 Aprilie a intrat în vigoare noua impunere asupra beneficiilor excepționale comerciale și industriale.

Denumirea de „impunere asupra beneficiilor excepționale” este după părerea noastră, improprie, deoarece de fapt nu e vorba de a impune beneficiul în înțeles general admis, adică „beneficiul net”, ci „beneficiul brut”, al cărui spor după cum știm, nu are în mod necesar un spor corespunzător al profitului.

Spre a nu se lăsa în seama „Instrucțiunilor” definirea beneficiului brut, s'a definit prin lege la art. 6 ce se înțelege prin „beneficiul brut” ș. a. „diferența între cifra de afaceri și prețul de cost al mărfurilor vândute, astfel cum rezultă din registrele comerciale”.

Definiție destul de bună, dar care nu-și găsește aplicația decât pentru întreprinderile comerciale.

De aceia legiuitorul a fost nevoit să dea câte o definiție deosebită pentru întreprinderile bancare și pentru întreprinderile de asigurări.

S'a omis însă întreprinderile cele mai importante și a. întreprinderile industriale cărora legiuitorul a înțeles să le aplice definiția dela comerț.

Cum s'au aplicat aceste dispozițiuni prin „Instrucțiuni”, vom vedea mai jos.

Legiuitorul a înțeles să dețină și noțiunea „cifrei de afaceri” care este suma totală a încasărilor brute, provenite din vânzările efectiv realizate, de obiecte și mărfuri, făcute pe bani gata sau pe credit sau din remunerațiile dobândite ca preț al diferitelor servicii prestate sau operațiuni efectuate în contul altora, în cursul unui an.

Pentru „prețul de cost” precizarea a fost lăsată pe seama „Instrucțiunilor”.

Din definiția dată „cifrei de afaceri” ar reeși — deși nu destul de limpede — că impunerea s'ar referi la beneficiul brut excepțional rezultat din operațiunile cari fac obiectul întreprinderii respective, nu și din operațiuni accidentale, cum ar fi vânzarea unui teren, venitul din chirii, din efecte publice etc. la o întreprindere comercială — venituri denumite în literatura germană „neutraler Ertrag”, cari apar în contul de Profit și Pierdere într'un post separat de beneficiul exploatării.

În „Instrucțiuni” se vorbește de „cifra totală a încasărilor anuale” după care urmează apoi definiția cifrei de afaceri ca în textul de lege, de unde ar părea că „Instrucțiunile” vor să cuprindă toate beneficiile brute, indiferent de unde ar proveni, ceea ce se pare că a fost și intenția legiuitorului, plecând dela definiția mai simplă dar mai puțin susceptibilă de interpretări, dată pentru Soc. de Asigurare tot în „Instrucțiuni” ș. a.

Prin beneficiul brut (la Soc. de Asigurare) se înțelege beneficiul ce rezultă din Contul de Profit & Pierdere, (greșit conturile de Profit & Pierdere) la care se vor adăoga „cheltuieli generale de gestiune”.

Dar chiar noțiunea cifrei de afaceri, mai ales având în vedere obiectul urmărit de noua lege, ar fi avut nevoie de mai multe precizări și delimitări, căci dacă este vorba să stabilești beneficiul excepțional trebuie să ai termeni egali de comparație.

Nu se poate vorbi de un spor al beneficiului brut, atunci când cifra de afaceri a sporit prin augmentarea impozitului pe cifra de afaceri cuprins în factură, mai ales că nu dai voie să se scadă acest impozit din beneficiul brut.

Asemenea cu celelalte taxe de consumație, comerciale, contingentare, etc.

Deaceia, cu drept cuvânt „Uniunea Generală a Industriilor” a cerut să se precizeze că:

„Cifra de afaceri în sensul legii se obține scăzându-se din valoarea totală finală a facturilor emise:

1. — Impozitul pe lux și cifra de afaceri, plătit conform registrului special pentru mărfurile sau operațiunile facturate, indiferent dacă acest impozit a fost înglobat în prețul de vânzare facturat sau a fost trecut distinct în factură;

2. — Taxele de consumație plătite pentru mărfurile facturate, indiferent dacă aceste taxe au fost înglobate în prețul facturat sau au fost trecute în factură;

3. — Taxele comunale (taxa pe circulația mărfurilor și taxele speciale cu care sunt impuse unele produse), dacă au fost plătite de cel care a emis factura;

4. — Taxele de transport (C. F. R., poștă, autocamioane) plătite în contul clienților;

5. — Costul ambalajelor, facturate definitiv sau provizoriu în cazul când ambalajul se imprumută clientului și i se impune în socoteală în factură o garanție până la înapoarea lor;

6. — Bonificările făcute clienților ulterior facturării pentru mărfurile returnate, rabaturi, prime de consum, sonto.

-Această justă propunere nu a fost pentru moment admisă, cu toate că era în spiritul legii.

Asupra noțiunii prețului de cost pentru comerț toată lumea este de acord că prin prețul de cost al vânzării, legiuitorul a voit să se refere numai la prețul de cost „al cumpărării” nu la „prețul de cost „total” (prețul de cost al vânzării) căci atunci ar fi adoptat principiul — de altfel care ar fi fost mult mai just — al impunerii beneficiului net.

Deci, pentru comerț prețul de cost este format din prețul de cumpărare plus spesele directe referitoare la marfa respectivă până se aduce în prăvălie, — celelalte spese constituind „Regia Comercială” care se știe că se recuperează din beneficiul brut.

Pentru industrie, în lipsa unei definiții speciale în lege, în loc ca prin analogie cu comerțul prin „preț de cost” să se înțeleagă costul pentru procurarea, respectiv producerea mărfurilor vândute, — ceea ce în limbaj tehnic contabil se chiamă „preț de cost industrial”, s'a dat o definiție care restrânge costul de fabricație la două elemente ș. a., materia primă și mâna de lucru la care s'a mai adăugat „cheltuielile de asigurarea uzinelor” și cotizația la asigurările sociale, care sunt un adaos la mâna de lucru.

Noțiunea prețului de cost pentru industrie nu mai este azi o noțiune neprecizată.

Atât teoria cât și practica contabilă au fixat elementele din care se compune acest preț.

lata definiția prețului de cost a producției (preț de cost industrial) adoptată de „Consiliul Superior al Corpului Experților Contabili în Congresul dela Galați în anul 1937”¹⁾.

„Prețul de cost al producției (preț de cost industrial) este compus din :

I. — prețul de cost al materiei prime (principale și secundare);

II. — salarii directe privind producția bunurilor respective;

III. — spese speciale, (desenuri, planuri, modele transporturi);

IV. — cota parte din spesele generale de fabricație;

V. — cota parte din amortismentul instalațiilor afectate fabricației.

„Dobânzile și cheltuielile de administrație și vânzare nu intră în prețul de cost industrial”.

„Instrucțiunile” nu au adoptat această definiție, limitându-se la : materia primă și mâna de lucru.

Și cu aceste două elemente s'ar putea ajunge în linii generale la un preț de cost industrial, dacă noțiunile de „materii prime” și „mâna de lucru” se interpretează într'un sens larg ș. a., prin materia primă să se înțeleagă și orice fel de materiale accesorii, de întreținere, reparații etc. inclusiv combustibil, respectiv forțe motrice.

¹⁾ Dr. V. M. Ioachim. Prețul de cost în discuția Consiliului Superior.

lar prin „mâna de lucru” să se înțeleagă nu numai mâna de lucru directă, ci și „mâna de lucru indirectă” cheltuită pentru întreaga fabricație, precum: salarii tehnice, personal de supraveghere, pază etc. în fabrică.

Ar rămâne în afară numai „amortismentele”.

UGIR a făcut în această privință următoarea propunere cu privire la :

„Prețul de cost al mărfurilor vândute.

Intră în calculul prețului de cost al mărfurilor :

1. — Prețul de cumpărare al materiei prime, al semifabricatelor și al materiilor accesorii, la care se adaugă toate cheltuielile (impozite, taxă, vamă, cheltuieli de transport, cheltuieli de manipulare în depozit, pierderile survenite în cursul depozitării) până la punerea lor în fabricație.

2. — Salariile muncitorilor și ale personalului din fabrici și exploatare.

3. — Costul combustibilului și al energiei, apei, gazului.

4. — Costul materialelor de exploatare, al sculelor și al materialelor pentru întreținerea mașinilor și clădirilor.

5. — Amortizările legale făcute pentru mașini și clădiri.

6. — Cheltuieli generale de exploatare (salariile funcționarilor, ale personalului ajutor, taxele, asigurări sociale, primele de asigurări”).

Nici această propunere n'a fost admisă — ceea ce credem că nu este în spiritul legii.

Rev. gen. de Comerț

Economie de războiu.

Aprovizionarea și prețurile articolelor industriale.

Publicul nostru nedându-și încă seama de tulburările grave produse de războiu în economia tuturor țărilor s'a obișnuit să se plângă în toate împrejurările.

În special protestele sunt împotriva așa zisei scumpiri a unor articole industriale.

Dacă un nemulțumit dela noi ar face o călătorie în una din țările care se găsesc în războiu sau chiar în una din țările neutre ca și noi, ar putea constata spre surprinderea sa următoarele :

1. Nicio piață nu este așa de bine și complet aprovizionată cu toate mărfurile comerciale și industriale ca piața românească.

2. Nicăieri nu sunt prețuri mai reduse pentru produsele de prima necesitate ca în țara noastră.

Să luăm de exemplu pielăria și încălțăminte de piele.

La Londra unde toate materiile prime sunt jumătate preț ca acele din România, o pereche de pantofi bărbătești de fabrică costă minimum una liră sterlină, sau după cursul lirelor negociabile minimum 930 Lei. La noi asemenea pantofi se pot găsi cu 750—850 Lei.

Pantofii de comandă costă în Anglia și Franța între 2—3000 Lei.

Un kgr. de crupon de piele costă în Franța 340 Lei, iar în România 310, deși și acele materiale prime sunt mult sub prețurile plătite în România, după cum se poate vedea din tabloul de mai jos.

	Franța:	România:	România %
Chorm alaun	Lei 18,25/kg	Lei 41/kg	+124%
Bichromat de potasiu	„ 40,28/kg	„ 400/kg	+893%
Untură de pește	„ 58,30/kg	„ 120/kg	+105%
Extract de castane	„ 16,30/kg	„ 80/kg	+390%
Extract de quebracho	„ 20,67/kg	„ 115/kg	+456%

Această situație favorabilă se datorește numai existenței și activității industriei naționale de pielărie și încălțăminte.

Ce s'ar fi întâmplat dacă această industrie nu ar fi existat? Ar fi trebuit să plătim prețuri întreite pentru mărfurile străine și să primim ce ar fi vrut aceste țări să ne dea.

Deoarece cele mai multe țări au prohibit exportul pielăriei, eram expuși chiar să rămânem fără încălțăminte militară și fără încălțăminte civilă și să ne întoarcem iarăși la opincile strămoșești.

„UNIVERSUL”.

CRONICA.

Decorați. Aflăm cu plăcere că conform Decretului Regal Nr. 1504 din 9 Mai 1940, li s'a conferit medalia „Meritul Comercial cl. I” domnilor:

Dr. Nicolae Petra, directorul Băncii „Oașia”, Sibiu, și Nicolae Petruțiu, șef-contabil la Banca „Albina” Sibiu. Felicitările noastre!

Întreprinderi industriale mari. După statistica provizorie a ministerului economiei naționale, rezultă că la 1 Ianuarie 1940 aveam în țară 3.800 întreprinderi industriale mari (față de 3.767 la 1 Ianuarie 1939), cu 51.320 mil. Lei capital investit (față de 50.69 miliarde la 1 Ianuarie 1939).

Producția lor pe 1939 a fost de 73.240 mil. Lei, față de 69.206 mil. în 1938, sporul datorindu-se nu numai urcării prețurilor, ci și creșterii în cantitate a mărfurilor produse.

Pentru uzul celor 300 cinematografe din România, am importat în 1939 numai 238 filme (față de 318 în 1938), apoi 85 filme culturale (față de 145) și 153 jurnale (față de 155).

În fruntea țărilor exportatoare stau Statele Unite, Franța, Germania și Anglia. În 1939 a sporit numărul filmelor importate din Rusia Sovietică dela 1 (1938) la 16, plus 2 filme culturale.

Producția probabilă de fructe pe anul în curs ar fi, după calculele provizorii ale ministerului agriculturii cam următoarea: 25.000 vagoane mere, 6000 vag. pere, 2000 vag. gutui, 32.000 vag. prune, 7000 vag. cireșe și vișine, 3000 vag. caise și zarzăre, 800 vag. persice, 5000 vag. nuci. Total: 80.800 vag.

În primul trimestru 1940 au obținut autorizație de funcționare 42 întreprinderi, totalizând un capital social de 117.9 mil. Lei. Ca număr, mai mult de jumătate din noile societăți sunt întreprinderi comerciale, dar reprezintă un capital numai de 36.4 mil., față de 69.5 mil., reprezentate de întreprinderile industriale.

În ce privește participarea capitalului străin în noile întreprinderi, săptămânala revistă de specialitate „Finanțe și Industrie” relevă că singurul capital străin cointeresat în întreprinderile create în cursul primului trimestru al acestui an este cel german, și anume în societățile: Silvarom (exploatare forestiere), Solagra (oleaginoase), Marea Neagră (pescării), Danugran (comerț), Oțel-Union și Linia Hamburg-America.

Capitalul totalizat de aceste întreprinderi este de 32 milioane Lei, adică 27% din totalul investițiilor din primul trimestru 1940.

Datoria publică a României. Capitalul real de plată al datoriei publice a României a fost stabilit pentru data de 1 Aprilie 1940 la totalul de 97.8 miliarde Lei, din care 63.3 miliarde reprezintă datoria externă și 34.5 miliarde datoria internă.

Întreprinderile din țară. Într'una din comisiunile maturului corp, d-l senator Niculescu-Ritz a înfățișat următoarea situație etnică a întreprinderilor din țară, pe provincii:

Oltenia, 13.685 românești, 1102 străine;
Muntenia, 49.743 românești, 14.898 străine;
Dobrogea, 5600 românești, 6300 străine;
Moldova, 11.575 românești, 16.900 străine;
Basarabia, 5200 românești, 23.267 străine;
Bucovina, 1553 românești, 9047 străine;
Transilvania, 12.015 românești, 21.224 străine;
Banat 7319 românești, 8134 străine;

Crișana și Maramureș 4297 românești și 15.954 străine.

Emisiunile de capitaluri. În ce privește emisiunile de capitaluri, anul 1939 se caracterizează printr'o contractare a volumului lor. Într'adevăr statistica întocmită de serviciul de studii B. N. R. arată că pe când în 1938 totalul emisiunilor făcute de societățile anonime era de 4.705.2 milioane Lei, din care 3.530.4 milioane la sporuri de capitaluri și 1.174.8

mil. la creierea de noi întreprinderi, în 1939 totalul emisiunilor a fost numai de 2.965.2 mil. Lei, din care 2.312.4 mil. la sporuri de capitaluri și 652.8 mil. la noi creațiuni.

Imperiul britanic furnizează din producția mondială 99%⁰ jută; 90%⁰ nickel; 75%⁰ susan și rapiță; 70%⁰ amiant; 65%⁰ ceai; 55%⁰ aur; 50%⁰ cacao, orez și cauciuc; 45%⁰ lână și undelemn de palmier; 40%⁰ cositor și crom; 35%⁰ plumb și mangan.

Producția de minereuri metalifere a înregistrat în cursul anului 1939 sporuri importante mai ales la următoarele grupe: producția de bismut și molibden a săltat dela 27 tone în 1937 la 9.164 tone în 1939; producția de cupru dela 1.123 tone la 25.108 t.; producția de aluminiu merge deasemeni în creștere. Toate acestea se datoresc intensificării activității întreprinderilor existente cum și construirii uzinei de aluminiu, metale care interesează industria noastră metalurgică de război.

Adunări generale.

„ALBINA“	Sibiu	23 Martie	1940	divid. 7% ⁰ brut.
„ARDELEANA“	Orăștie	16 „	„	
„ANDREIANA“	Rășinari	28 „	„	
„AURORA“	Năsăud	6 Aprilie	„	divid. pe anul 1939, 5.4267% ⁰ brut, adică 4% ⁰ net = Lei 20 net.
„BANCA AGRICOLA“	București	2 „	„	
„BANCA AGRONOMILOR“	Agnita	22 „	„	
BANCA CENTRALĂ PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERT	Cluj	16 Martie	„	
„BANCA CHIOARULUI“	Șomcuta-Mare	26 „	„	
BANCA „CORVINEANA“	Hunedoara	24 „	„	
„CASA NOASTRĂ“	Satu-Mare	25 „	„	
„CASSA DE PĂSTRARE“	Săliște	18 Aprilie	„	
„CÂRȚIȘOREANA“	Streza-Cârțișoara	25 Martie	1940.	
„CORDIANA“	Fofeldea	14 Aprilie	„	
„DACIA TRAIANĂ“	Sibiu	29 Februarie	„	divid. 7% ⁰ brut.
„ECONOMUL“	Cluj	13 Martie	„	3% ⁰ net.
„FĂGETANA“	Făget	12 Aprilie	„	divid. de 2% ⁰ net.
„FURNICA“	Făgăraș	9 „	„	
„GORONUL“	Aiud	28 „	„	divid 3% ⁰ brutto, Lei 4 50 netto
„INDUSTRIA AURULUI“, S. A.	Abrud	31 Mai, în caz de neprezentare a acțion, în 9 Iunie	„	
„ILIA MUREȘANĂ“	Ilia	7 Aprilie	„	
„MUREȘIANA“	Reghin	28 Martie	„	
„OAȘIA“	Sibiu	10 „	„	
„OLTEANA“	Viștea de jos	19 „	„	
„PATRIA“	Blaj	2 Aprilie	„	
„PORUMBĂCEANA“	Porumbacul de jos	21 Martie	„	
„PRIMA ARDELEANĂ“	Cluj	23 „	„	
„SCOREANA“	Scoreiu	9 „	„	
„SERCĂIANA“	Făgăraș	30 „	„	
„TÂRNOVANA“	Târnova	21 Aprilie	„	
„TÂNȚĂRIANA“	Tânțari	14 „	„	
„VATRA“	„	2 Iunie	„	
	Cluj	4 Martie	„	divid. pe anul 1937 2% ⁰ Lei 4
			„	„ „ „ 1938 3% ⁰ „ 6
			„	„ „ „ 1939 3 1/2% ⁰ „ 7
				de fiecare cupon.
„VICTORIA“	Arad	19 „	„	
„VIITORUL“	Ocna-Sibiului	14 Aprilie	„	

Băncile noastre sunt rugate a ne comunica eventualele amânări de termene ale adunărilor generale, precum și dividendă stabilită.